

emple@raba

Arabako Enplegu
Behatokia
2024-2025

Vital
FUNDACIÓN · FUNDAZIOA

se
EMPRESAS ALAVESAS | ARABAKO ENPRESAK

ENPLEGU PRIBATUAK ARABAN IZANGO DUEN BILAKAERAREN AURREIKUSPENA (2024-2025)	5
ARABAKO KONTRATAZIOAREN AURREIKUSPENA	6
2024-2025EKO KONTRATAZIO-PERSPEKTIBAK	7
KONTRATATZEKO PREMIAREN JATORRIA	8
KONTRATATUKO DIREN PERTSONEN BANAKETA	10
KONTRATATZEKO ADIN GUSTUKOENA	12
GEHIEN ESKATZEN DIREN PRESTAKUNTZA-PROFILAK	13
IKASKETA-MAILAREN ARABERA	14
UNIBERTSITATE-IKASKETEN FAMILIEN ARABERA	15
LH-KO PRESTAKUNTZA-ZIKLOEN FAMILIEN ARABERA	16
ENPRESAKO SAILEN ARABERA	17
JARRERAK ETA BALIOAK, ZAILTASUNAK ETA METODOAK	18
HAUTATZEKO JARRERAK ETA BALIOAK	19
KONTRATATZEKO ZAILTASUNAK	21
KONTRATATZEKO METODOAK	22
INKESTATUTAKO ENPRESEN PROFILA	23
LANGILE-KOPURUA	24
JARDUERA-SEKTOREAK	24
IKASKETAK HAUTATZEA ETA LANERATZEA	25
ORIENTAZIO AKADEMIKO-PROFESIONAL GOIZTIAR ETA ERAGINKOR BATEN ALDE	27
ENPLEGU- ETA LANGABEZIA-TASA, UNIBERTSITATEKO EZAGUTZA-EREMUEN ARABERA	28
ENPLEGU- ETA LANGABEZIA-TASA LANBIDE-HEZIKETAN	29
10 LANBIDE-GAITASUN NAGUSIAK (WORLD ECONOMIC FORUM)	30
AZTERLANAREN ONDORIOAK	31

Arabako egoera ekonomikoa edota etorkizuneko perspektibak aztertzeko datu hain fidagarriak nola lortzen ditugun galdetzen diguten aldiro, erantzuna berbera izaten da: enpresei galdetzen diegu.

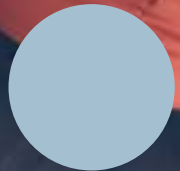
Beraz, Arabako enpresek 2024ra begira izango dituzten enplegu- eta gaikuntza-premiak kuantifikatzeko helburuz, iturri horretara jo dugu berriro ere, fidagarriena delako. Horixe da, bada, Arabako Enplegu Behatokiaren edizio honen ardatza: lan-merkatua eta bere premiak nahiz eskakizunak sakon ezagutzeko, zuzenean kontratatzen dutenengandik eskuratu dugu informazio zehatza.

Eskerrak eman nahi dizkiegu gure ekonomia eta enpresa-ehundura osatzen dituzten askotariko sektoreak proportzioan ordezkatzu parte hartu duten enpresei, zabal-zabal erantzun baitigute. Bosgarren aldiz, lehen eskutik jaso dugu kontratatuak sortuko dituzten jardueren eta enpleguen inguruko espektatibei eta aurreikuspenei buruzko informazioa, baita eskatzen diren lanbide-tipologia eta -profilei, behar diren gaikuntza eta prestakuntzari eta enpresek profesionalak aurkitzeko dituzten zailtasunei buruzkoa ere.

Lurraldeko enpresek langile kualifikatuen defizita dute; batez ere, industria-eremuan. Araba lurralde industrialak da, eta, hortaz, industriaren etorkizuna erabakigarria da gure etorkizunerako.

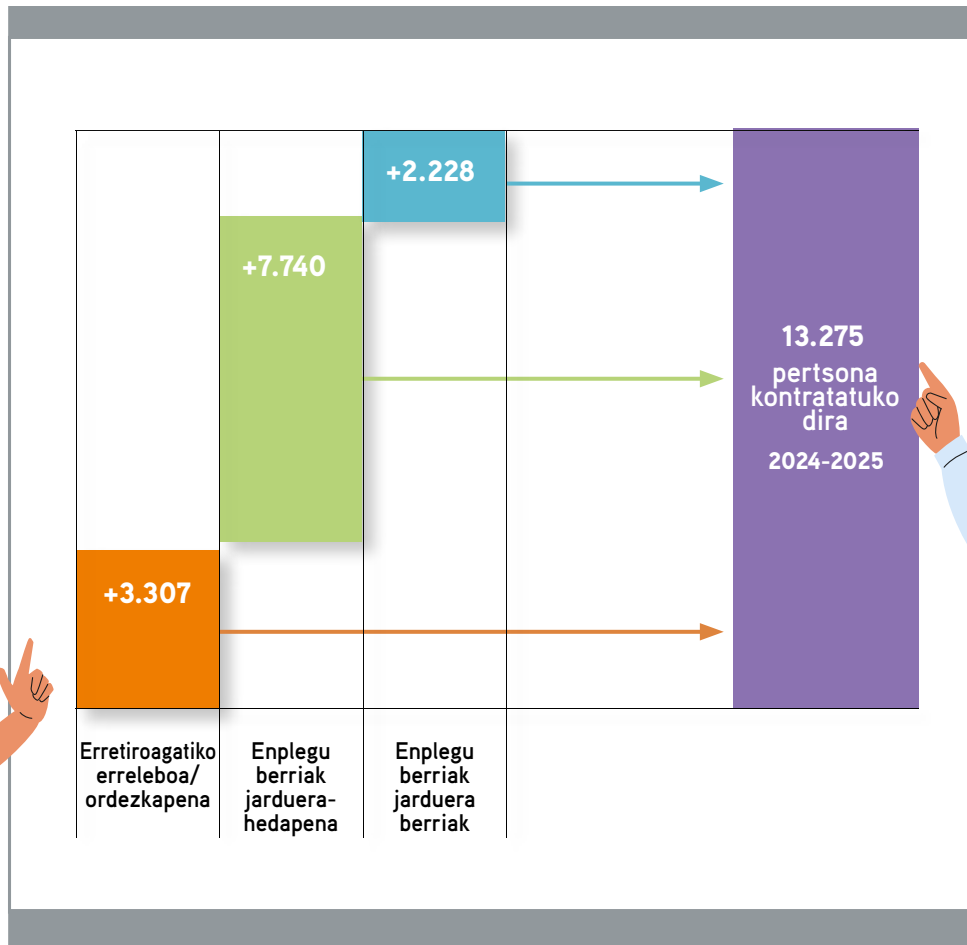
Industria-ehundura aldatzen ari da, eta, testuinguru berrian, profesionalen ezagutza aurreratua eta talentua erabakigarriak dira.

ENPLEGU PRIBATUAK ARABAN IZANGO DUEN BILAKAERAREN AURREIKUSPENA (2024-2025)

Arabako kontratazioaren aurreikuspena

6.637

**pertsona sartuko dira
lan-merkatura 2024an**

3.870 lagun enpresen jarduera hazteagatik

1.653 lagun baje erreleboa / erretiroen ordezkapena betetzeko

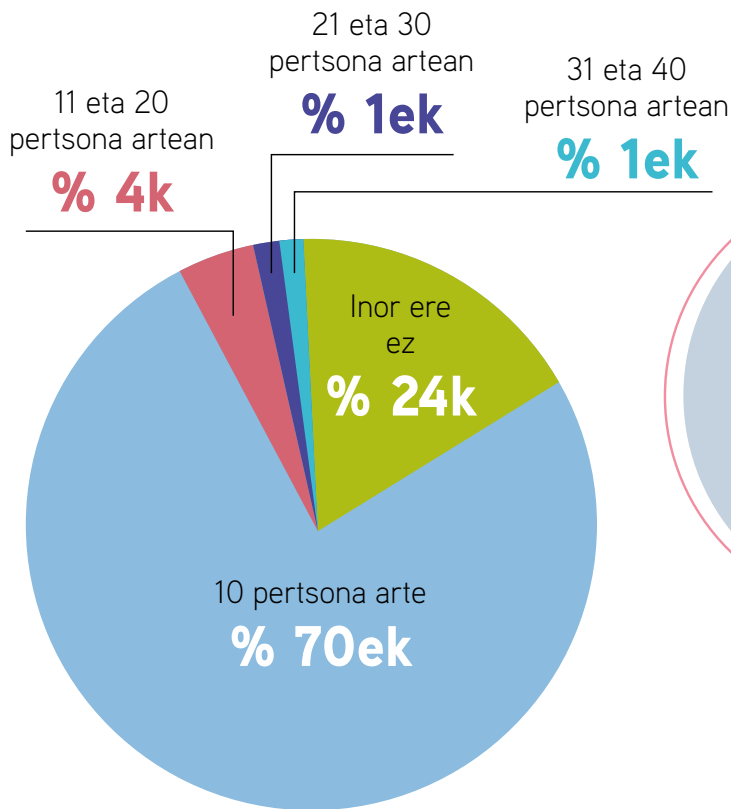
1.113 lagun jarduera berriak sortzeagatik

2024-2025EKO KONTRATAZIO-PERSPEKTIBAK

Arabako enpresetan aurreikusitako kontratazioa
(pertsonekopurua)

*Arabako enpresen
% 80k kontratu
berriak egingo
dituzte
2024-2025ean*

Kontratatzeko premiaren jatorria

KONTRATATZEKO PREMIAREN JATORRIA

Kontratatuko diren pertsonen banaketa

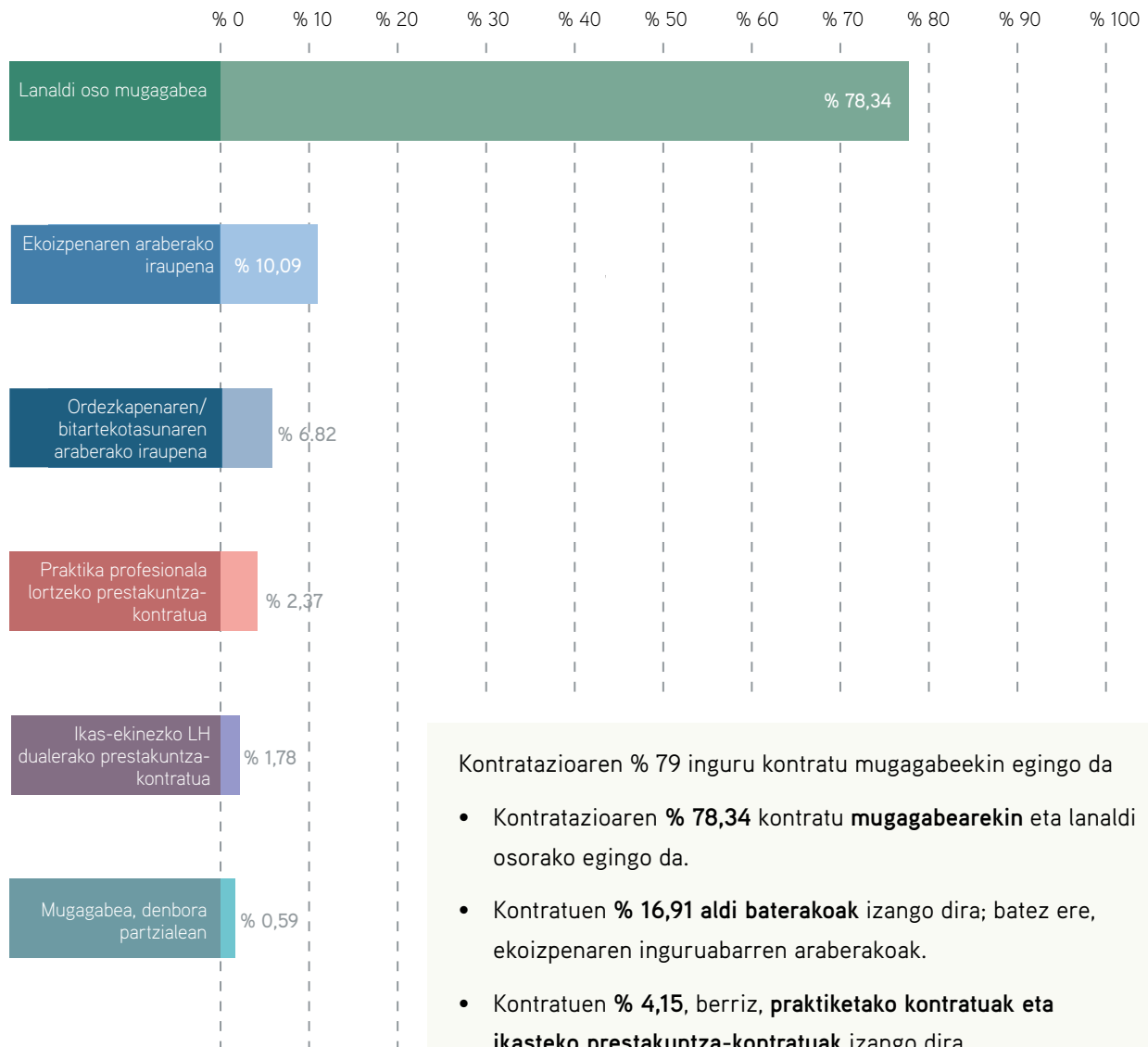
*Lanaldi oso eta mugagabeak hartzen du
kontratazioaren ehunekorik handiena*

KONTRATATUKO DIREN PERTSONEN BANAKETA

Kontratazioaren tipologiaren arabera

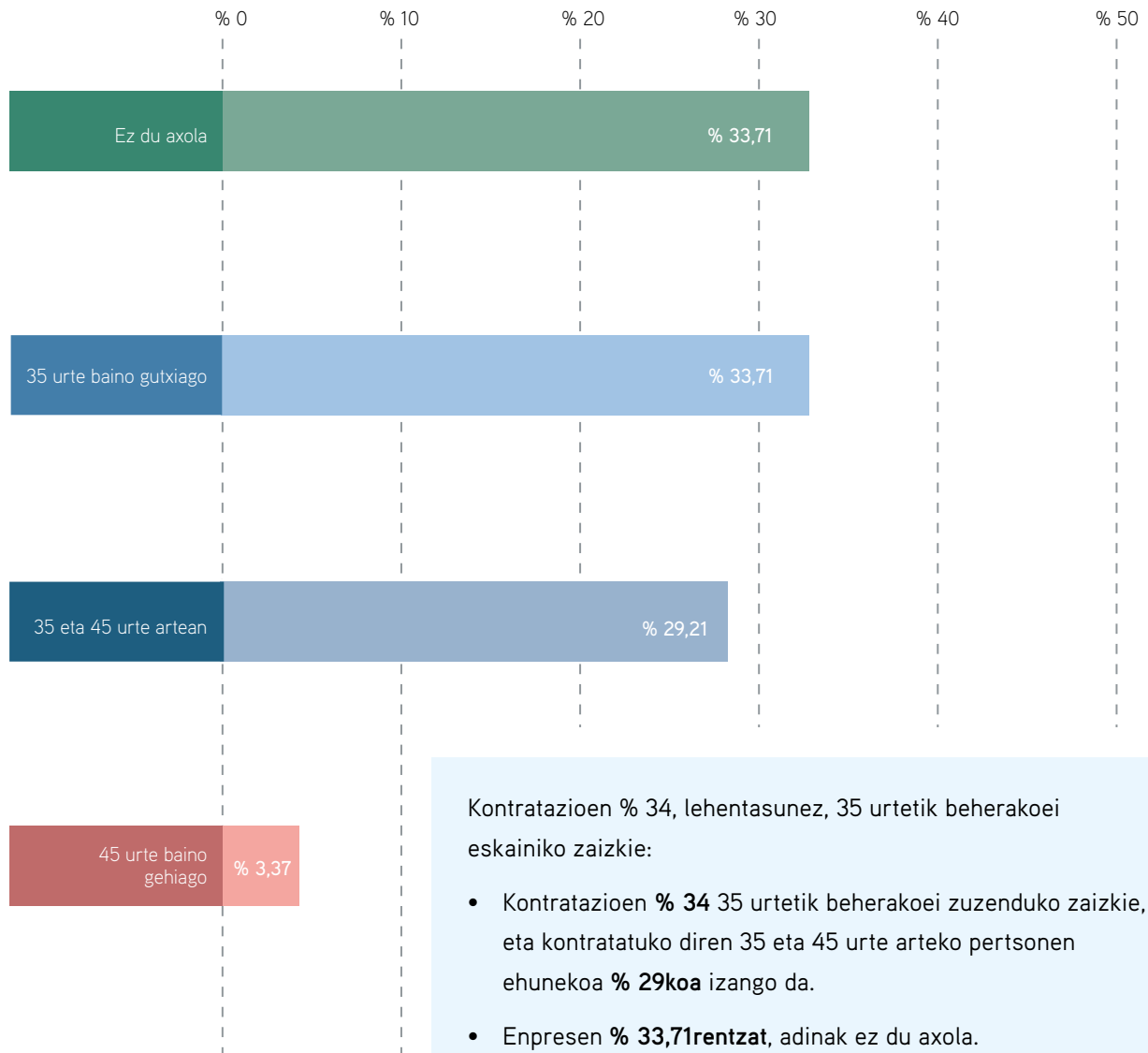

Kontratazioaren % 79 inguru kontratu mugagabeekin egingo da

- Kontratazioaren % **78,34** kontratu **mugagabearekin** eta lanaldi osorako egingo da.
- Kontratuen % **16,91** aldi **baterakoak** izango dira; batez ere, ekoizpenaren inguruabarren araberakoak.
- Kontratuen % **4,15**, berriz, **praktiketako kontratuak eta ikasteko prestakuntza-kontratuak** izango dira.

KONTRATATZEKO ADIN GUSTUKOENA

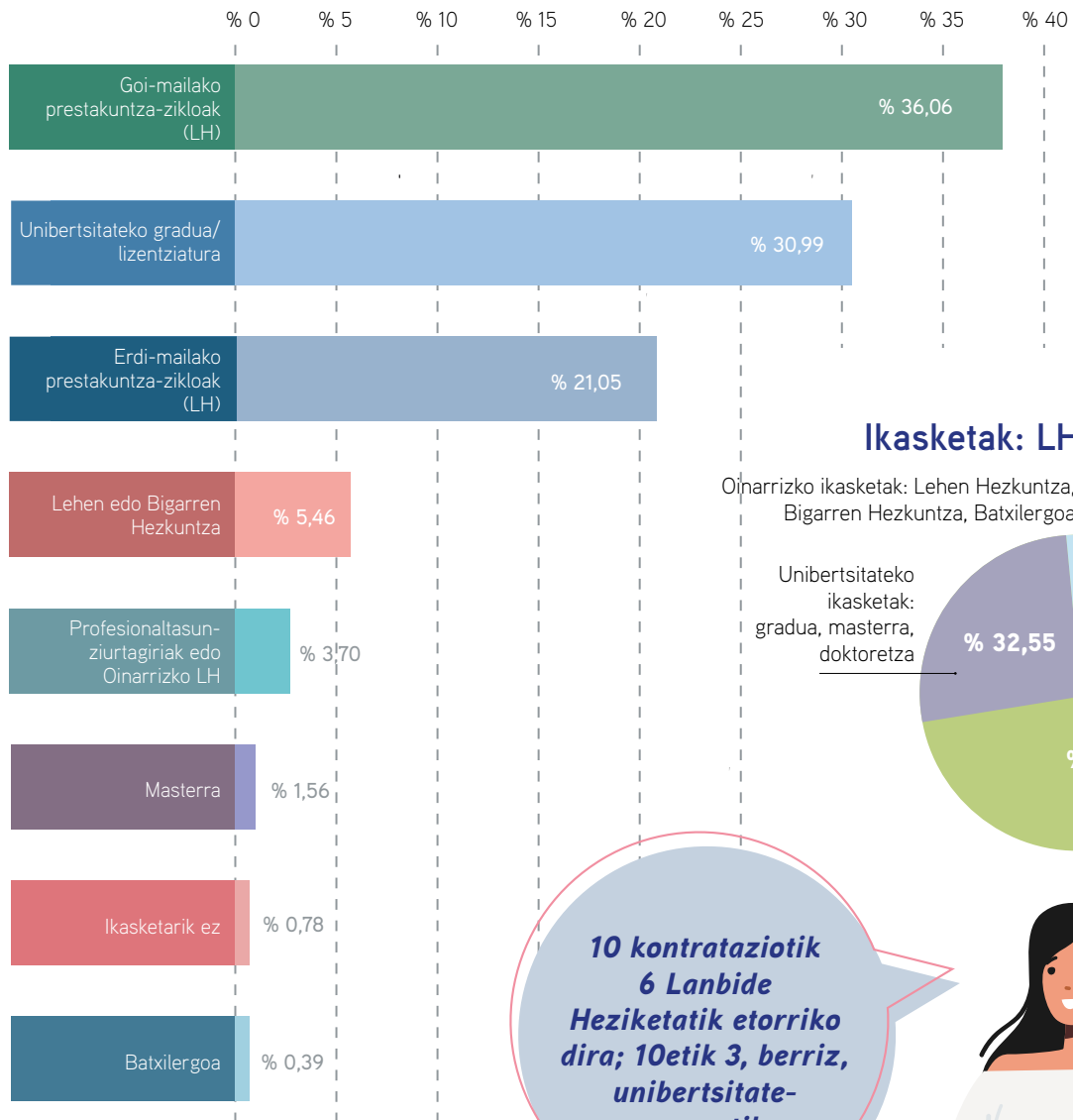
Gehien eskatzen diren prestakuntza-profilak

*Kualifikazio handienekoek jarraitzen
dute izaten gehien eskatzen diren
prestakuntza-profilak*

ESKATUTAKO PRESTAKUNTZA-PROFILAK 2024-2025

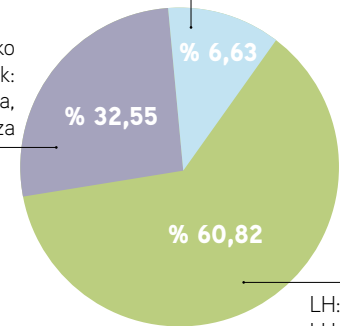
Arabaren aurreikusitako kontratazioaren banaketa, ikasketak-mailaren arabera

Ikasketak: LH vs unibertsitatea

Oinarrizko ikasketak: Lehen Hezkuntza, Bigarren Hezkuntza, Batxilergoa

Unibertsitateko ikasketak: gradua, masterra, doktoretza

LH: Oinarrizko LH, EMLH, GMLH

10 kontrataziotik 6 Lanbide Heziketatik etorriko dira; 10etik 3, berriz, unibertsitate-eremutik

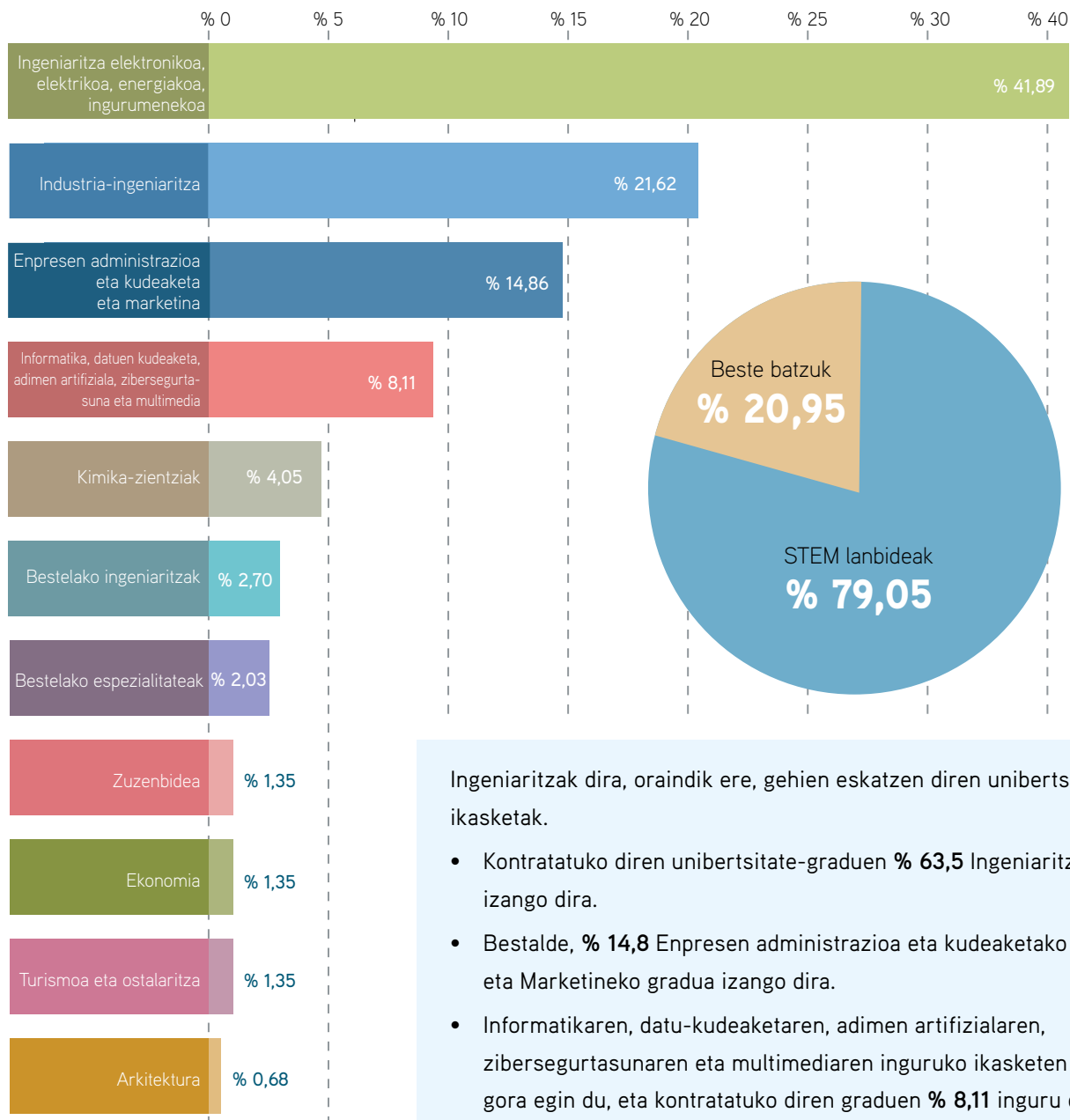

Unibertsitateko kontratuen % 70 baino gehiago STEM ikasketa-adarretatik etorriko dira

(Zientziak, Teknologia, Ingeniaritza eta Matematikak)

Araban aurreikusitako kontratazioaren banaketa, unibertsitate-ikasketen familien arabera

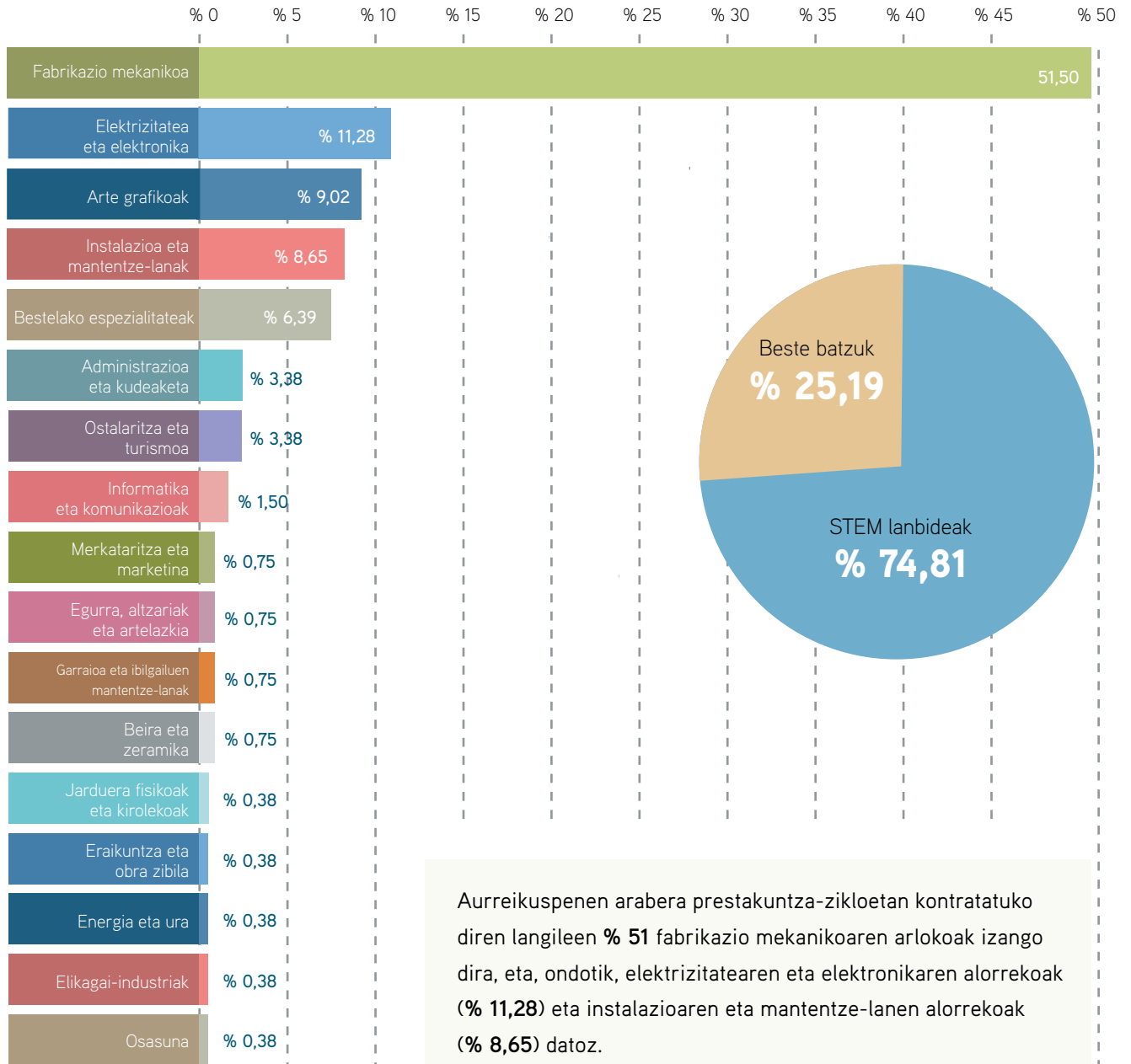
Ingeniaritzak dira, oraindik ere, gehien eskatzen diren unibertsitate-ikasketak.

- Kontratatuko diren unibertsitate-graduen % 63,5 Ingeniaritzakoak izango dira.
- Bestalde, % 14,8 Enpresen administrazioa eta kudeaketako gradua eta Marketineko gradua izango dira.
- Informatikaren, datu-kudeaketaren, adimen artifizialaren, zibersegurtasunaren eta multimediaren inguruko ikasketen eskariak gora egin du, eta kontratatuko diren graduen % 8,11 inguru dira.

Lanbide Heziketako kontratuen % 85 adar tekniko eta industrialetatik etorriko dira

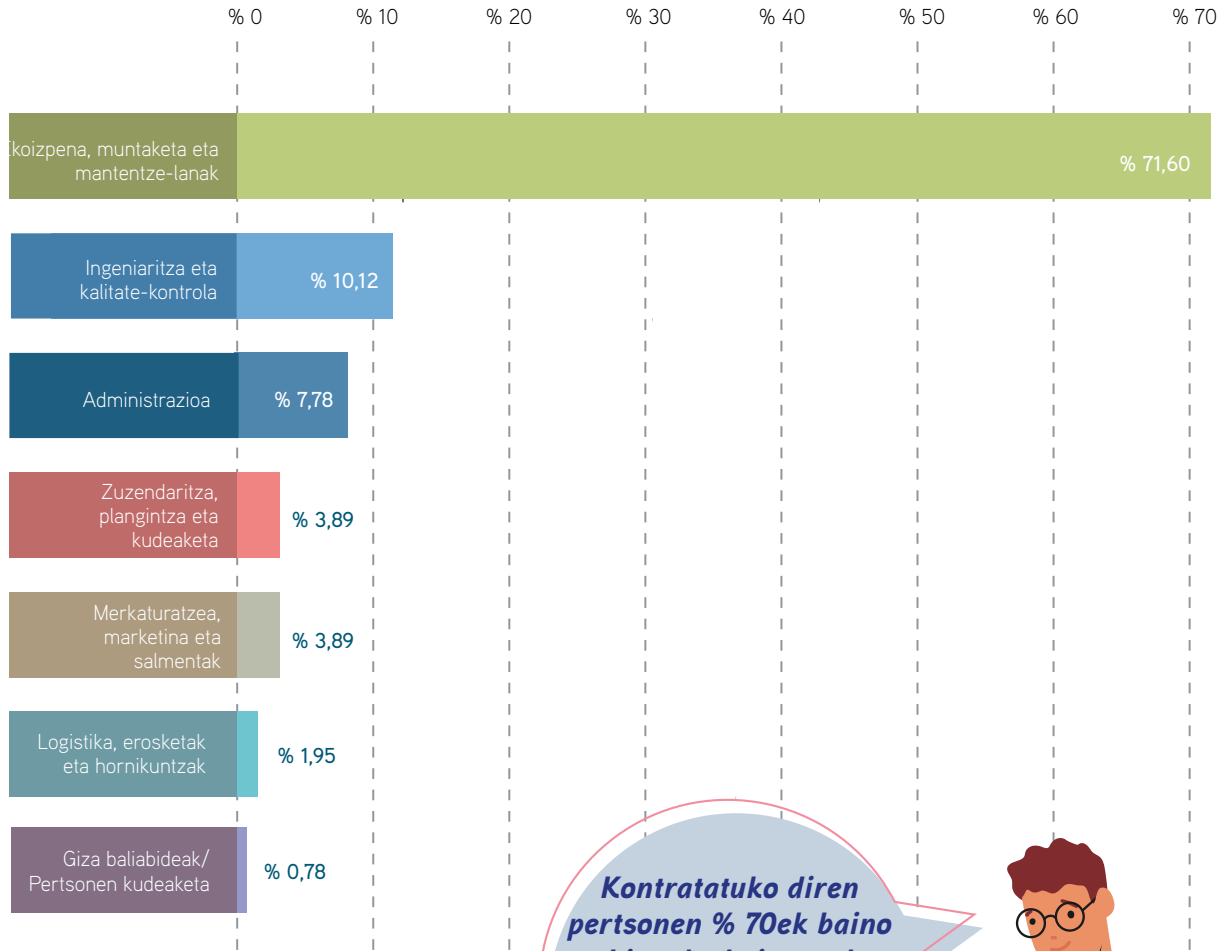
Arabaren aurreikusitako kontratazioaren banaketa, LHko prestakuntza-zikloen familien arabera

Aurreikuspenen arabera prestakuntza-zikloetan kontratatuko diren langileen % 51 fabrikazio mekanikoaren arlokoak izango dira, eta, ondotik, elektrizitatearen eta elektronikaren alorrekoak (% 11,28) eta instalazioaren eta mantentze-lanen alorrekoak (% 8,65) datoz.

Arabako aurreikusitako kontratazioaren banaketa, enpresako sailen arabera

Kontratatuko diren pertsonen % 70ek baino gehiagok ekoizpeneko, muntaketako eta mantentze-lanetako sailetan egingo dute lan

Jarrerak eta balioak,
zailtasunak eta metodoak

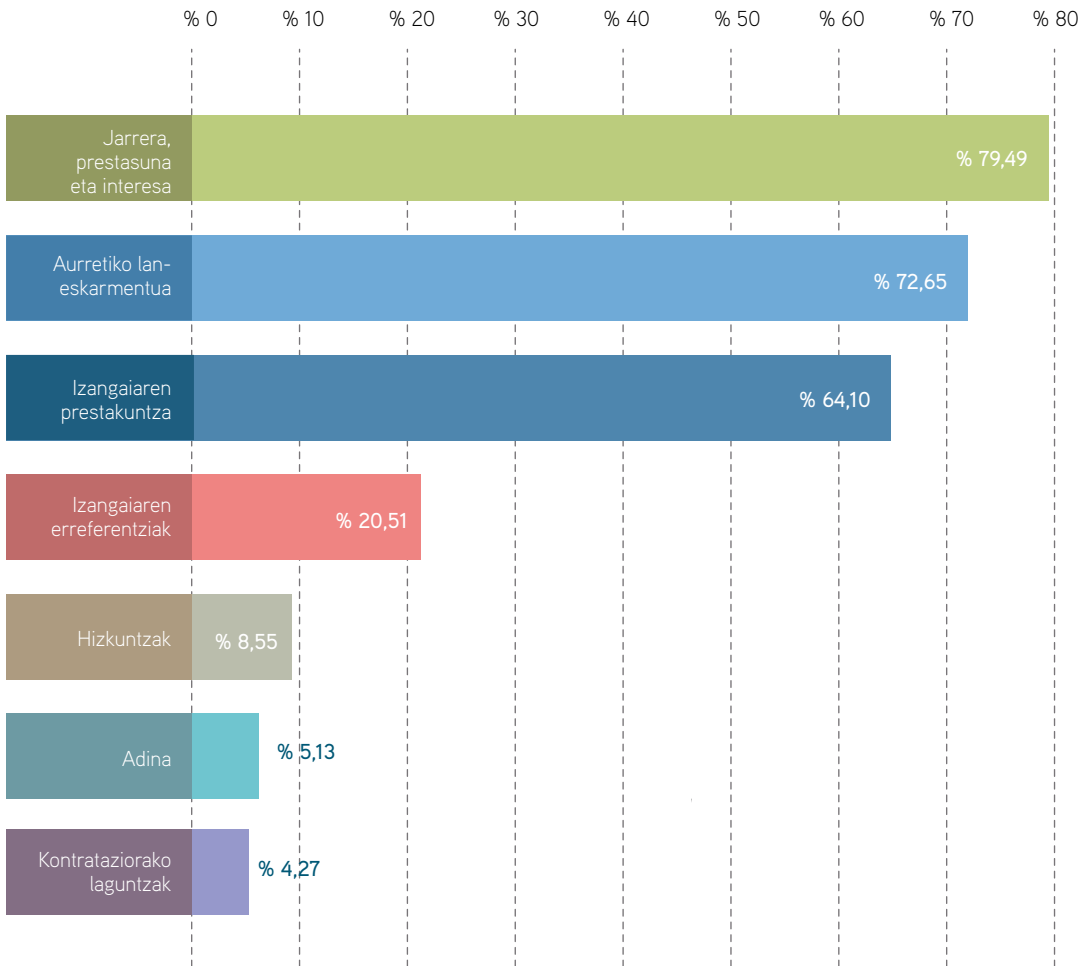

HAUTATZEKO JARRERAK ETA BALIOAK I

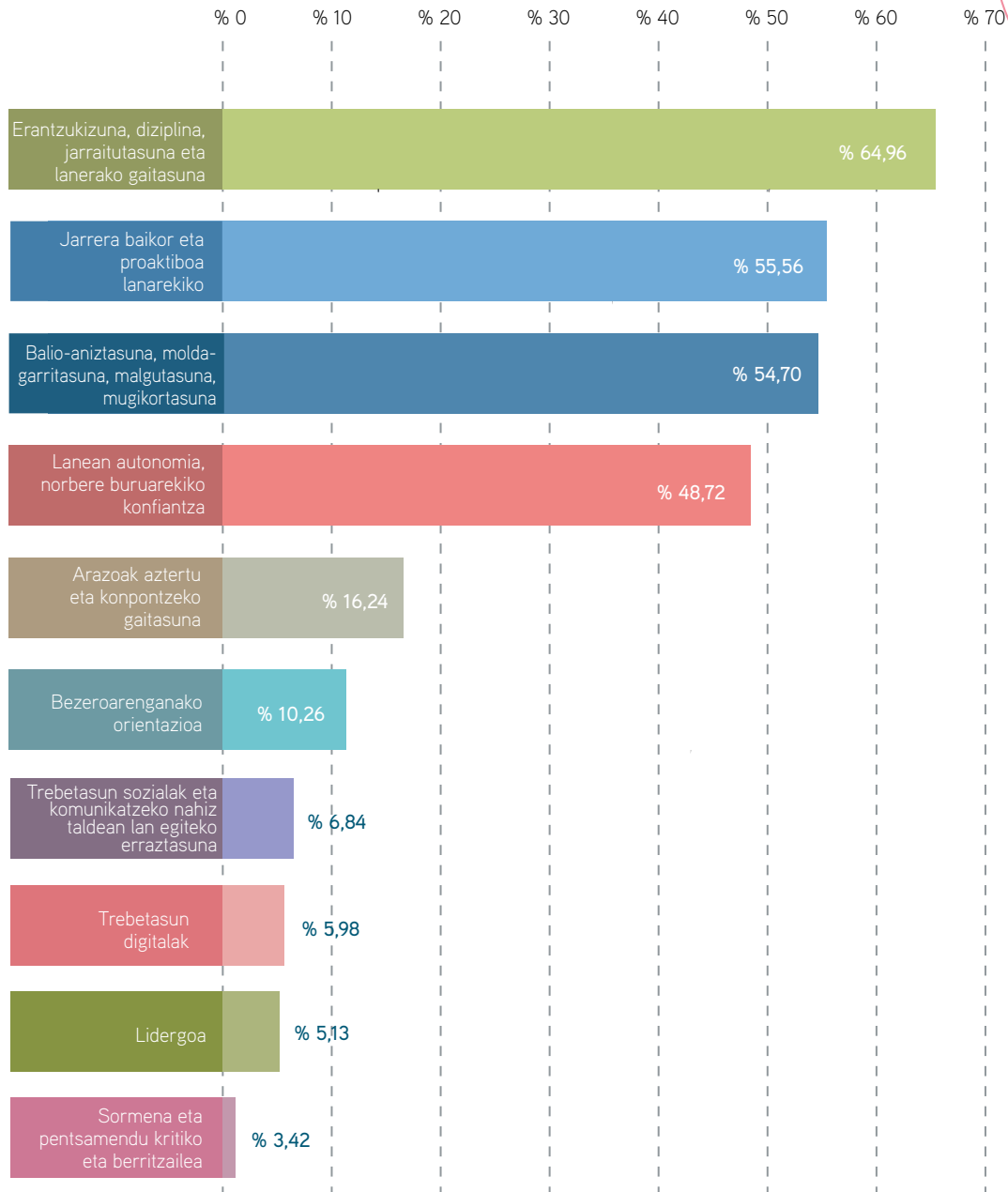
Jarrera, prestasuna eta interesa, lan-eskarmentua eta prestakuntza

dira, oraindik ere, enpresek kontratatzeke orduan gehien baloratzen dituzten alderdiak

HAUTATZEKO JARRERAK ETA BALIOAK II

Erantzukizuna, jarrera proaktiboa, balio-aniztasuna eta autonomia
dira lau balio garrantzitsuenak enpresen ustez.

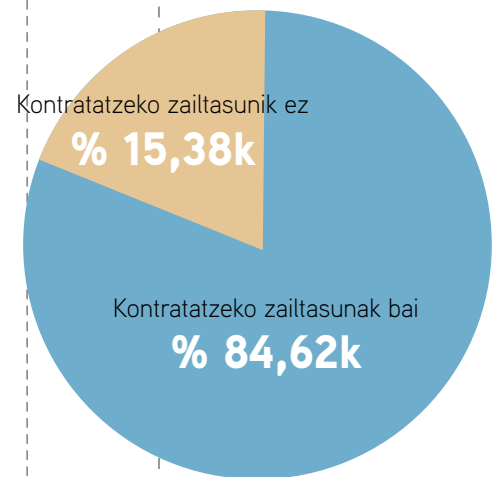
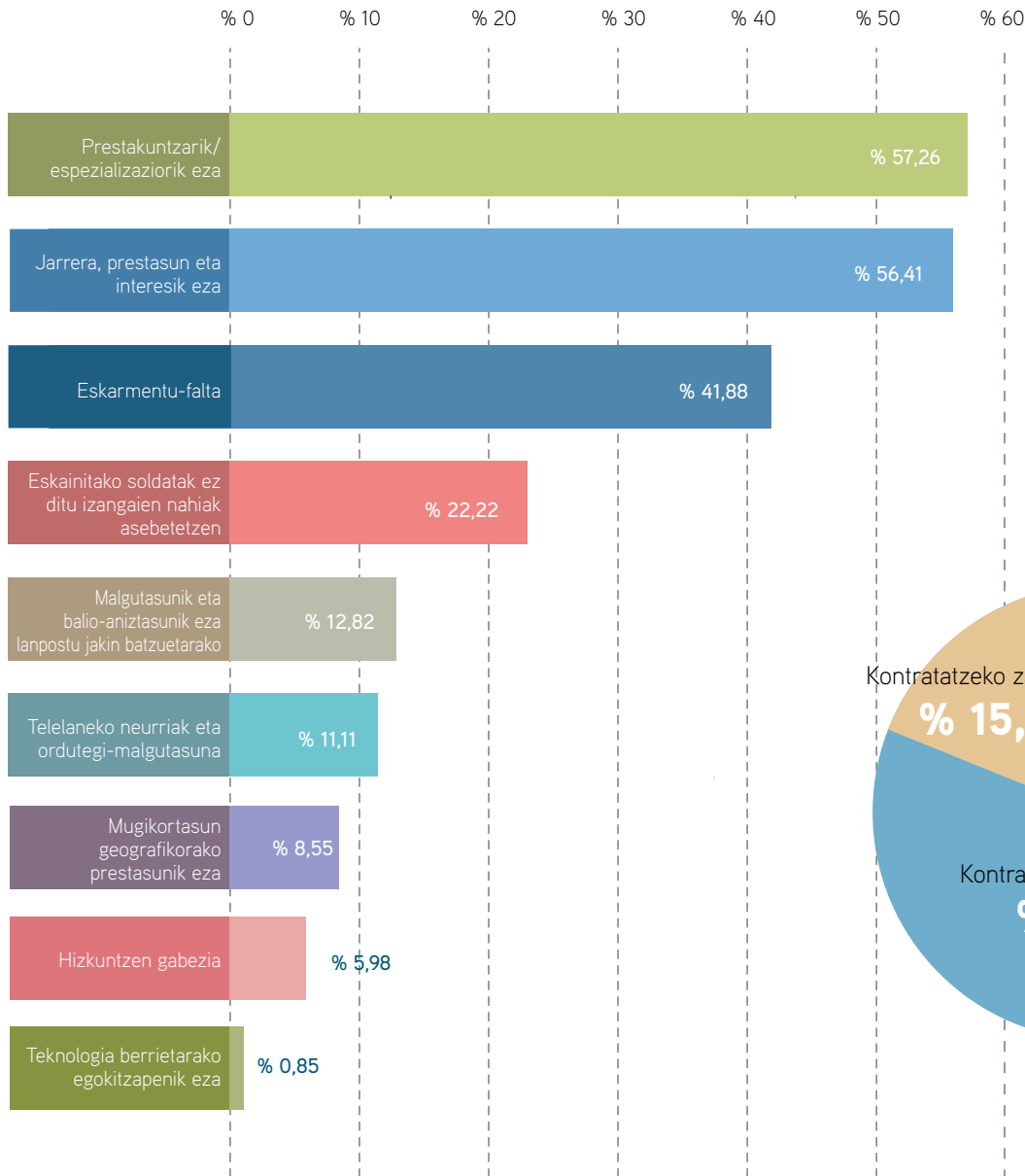

KONTRATATZEKO ZAILTASUNAK

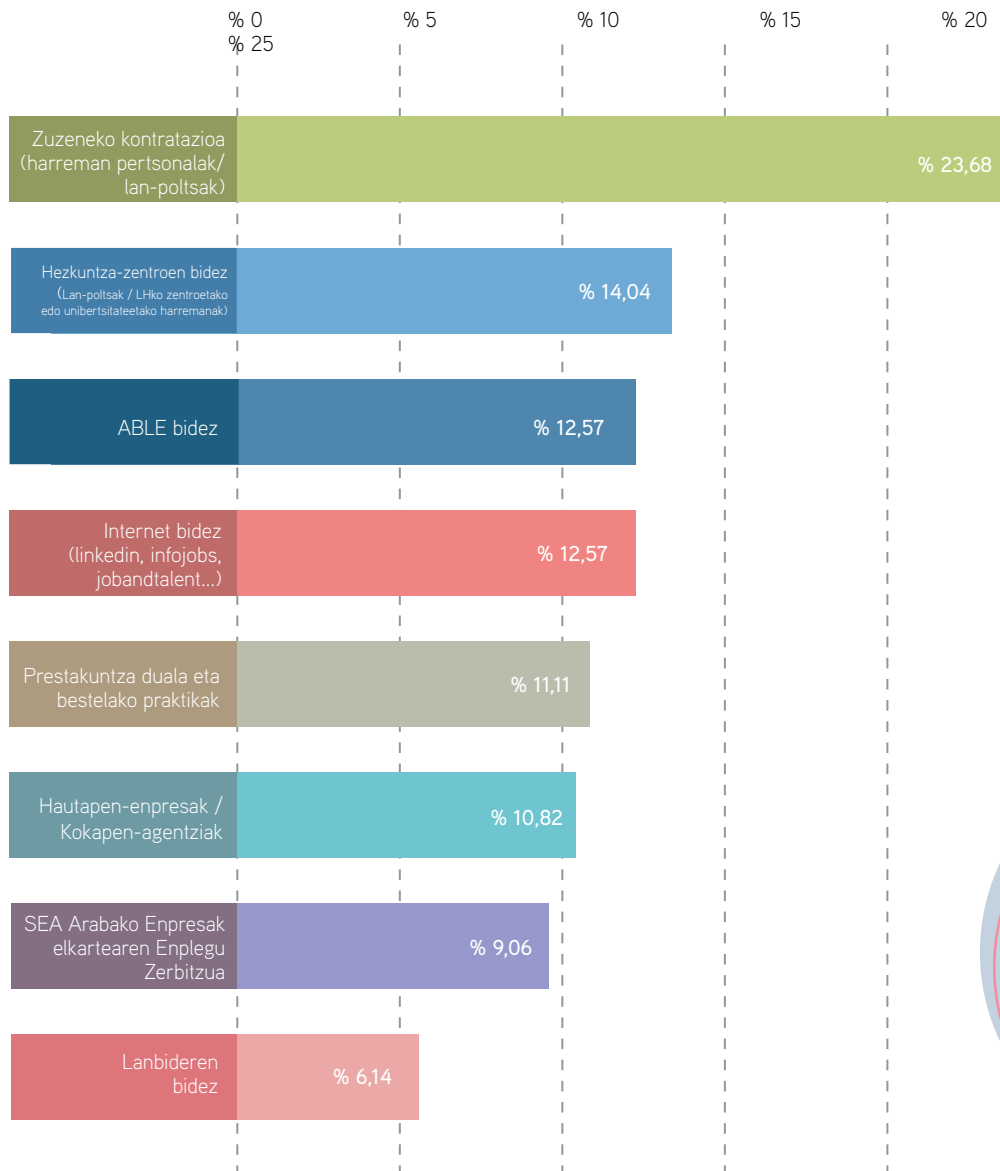
Enpresen % 84k kontratatzeko zailtasunak dauzkate

Kontratatzeko zailtasun nagusiak, oraindik ere, prestakuntzarik/espezializaziorik eza, jarrera edo interesik eza eta eskarmentu-falta dira

KONTRATATZEKO METODOAK

Enpresek, batez ere, harreman pertsonalen eta enplegu-atarien bidez kontratatzen dute.

ABLE-ek, prestakuntza dualak eta SEAREN Enplegu Zerbitzuak pisu handia dute.

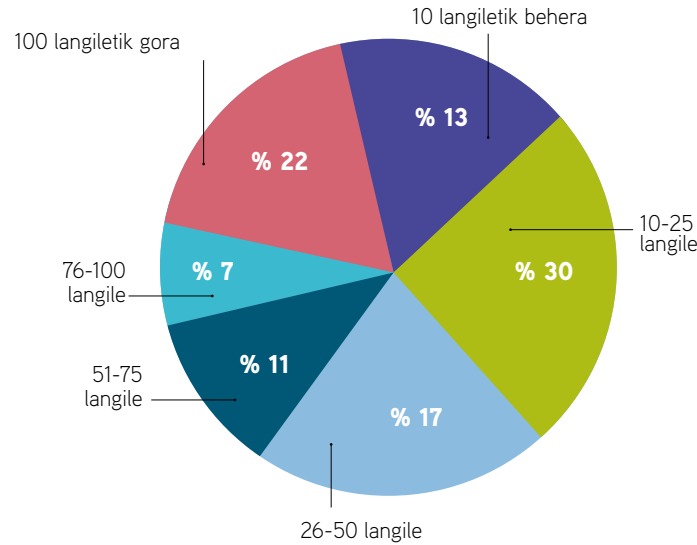

Inkestatutako enpresen profila

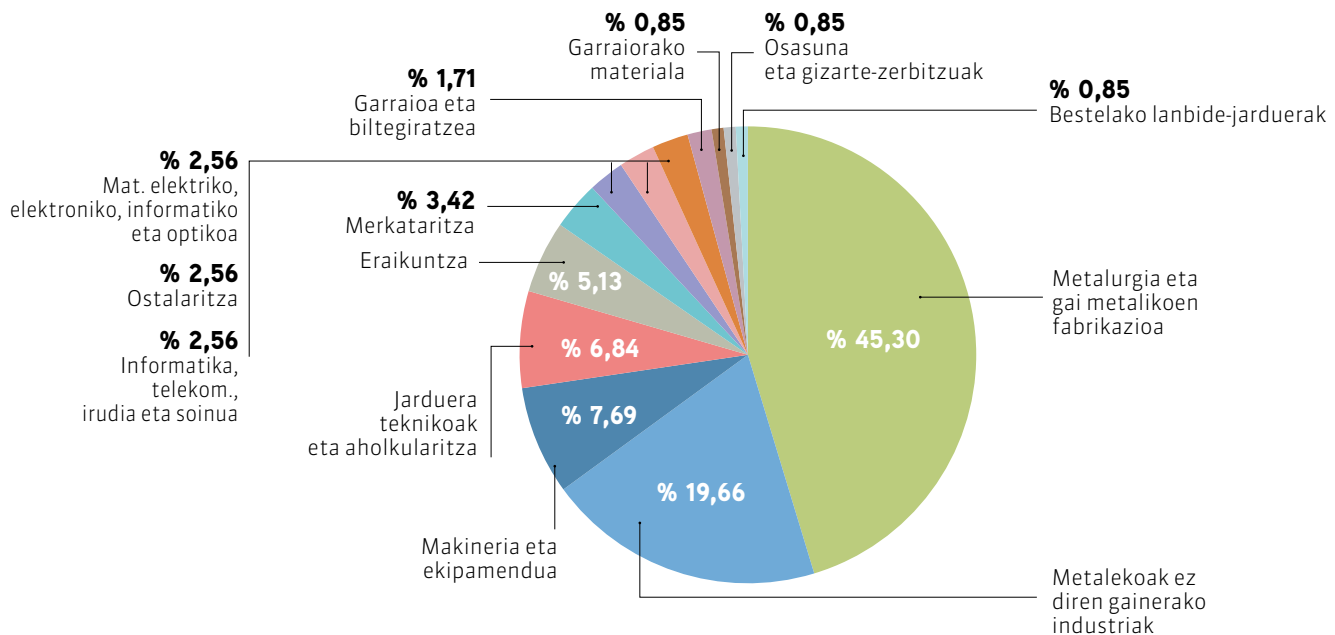

INKESTATUTAKO ENPRESEN LANGILE-KOPURUA

24

INKESTATUTAKO ENPRESEN JARDUERA-SEKTOREAK

Ikasketak hautatzea eta laneratzea

IKASKETAK HAUTATZEA ETA LANERATZEA

Bigarren Hezkuntza edo Batxilergoa amaitutakoan ikasketak hautatzea benetan erabakigarria izaten da, eta izango da, gazteentzat.

Ikasketak eta lanbidea hautatzeko orduan, gustuak ez ezik, zenbait irizpide eta elementu ere hartu behar izaten dituzte aintzat, eta elementuotako batzuek izugarri eragiten dute amaierako hautuan.

Gizartearen, hezkuntzaren, familiaren, ekonomiaren eta, are, psikologiaren arloko alderdiez ari gara: guztiek ez dute garrantzi bera izango, baina garrantzitsua da guztiak ezagutu eta identifikatzea, hautuan duten pisua baloratzeko. Hortaz, gazteei orientatzeko prozesuan lagundu nahi badiegu, ezinbestekoa izango da erakundeek informazio egoki eta baliagarria ematea.

Gazteen artean, zenbait gaik interes handia pizten dute, baina nekez lortzen dute gaioi buruzko informaziorik; hala, besteak beste, jakin nahi dute zein den enpresen eta ekoizpen-ehunduraren errealitatea, etorkizunean hor arituko baitira lanean, eta, era berean, lanbide bakoitzaren laneratze-mailaren berri izan nahi dute, baita eskaintzen zaizkien titulazioen eta enplegua ematen duten lanpostuen arteko uztartze-mailaren berri izan nahi ere.

Hautatutako titulazioaren edo ezagutza-eremuaren arabera, laneratze-maila zabalagoa edo murriztagoa izango da, Lanbide Heziketako nahiz unibertsitateko ikasketa-adarren artean alde handiak daudelako.

ORIENTAZIO AKADEMIKO-PROFESIONAL GOIZTIAR ETA ERAGINKOR BATEN ALDE

Gero eta beharrezkoagoa da hezkuntza-maila goiztiarretan hastea informazio eta orientazio akademiko-profesionalak ematen, bai gure gazteak bokazio- eta gaitasun-profila osatzen joan daitezzen, bai egin ditzaketen ikasketei, irteera profesionalei nahiz lanbideen enplegarritasunari buruzko informazio egoki eta eraginkorra jaso dezaten.

Gero eta ezinbestekoagoa da, halaber, oraindik orain estereotipoak sorrarazten dituzten estigmak eta aurreiritziak haustea: sineskeria horiek, lan-merkatuak eskatzen duenarekin bat ez etortzeaz gainera, desoreka handiak sorrarazten dituzte.

Zoritxarrez, horren adibide argia aurki dezakegu Lanbide Heziketako ikasketak hautatzeko garaian, unibertsitate-ikasketak bezain interesgarriak ez direla, unibertsitatekoak baino kalitate gutxiagoak direla edo lanbide-garapenerako aukera gutxiago dutela uste baitugu asko-askotan. Nahiz eta errealitateak erakutsi enpresek prestakuntza mota horiek dauzkaten profilak kontratatzeko premia dutela, gizartean eta familietan dauden estigmek bere horretan jarraitzen dute; argi dago eraginkortasun handiagoz landu beharko dugula gai hori.

Bestalde, ikasketa teknikoek oso maskulinizatuta egoten jarraitzen dute. Gehienbat, Lanbide Heziketako ikasketak hautatzeko orduan ikusten dugu hori, adar teknikoen matrikulazioen % 10 bakarrik baitira emakumeak, baina unibertsitate-ikasketa batzuetan ere somatzen dugu aldea, ingeniartzan adibidez ikasleen % 30 soilik baitira emakumeak.

Arazoi horiengatik guztiengatik, uste dugu lehentasunez indartu eta hobetu behar dela ikastetxeek ikasleei ematen dieten orientazioa. Esate baterako, orientazio-lanetan etapa goiztiarra gozetan hastera animatu nahi ditugu zentroak, bai

eta funtsezko kontu batzuk (hala nola, genero-ikuspegia) aintzat hartzeraz animatu nahi ere, gaur egungo estereotipoak desagertarazteko.

Era berean, SEA Arabako Enpresak elkarrearen Gure Enpresak bezalako proiektuak sustatu behar dira, enpresa-mundua hezkuntza-sistemara hurbiltzen dutelako. Egitasmo horren bidez, esate baterako, Arabako enpresen lan- eta prestakuntza-premien berri ematen zaie DBH 4ko eta Batxilergoko ikasleei, eta, saioetan, benetako datuak ez ezik, bere esperientziaren eta ibilbidearen ikuspegi hurbila ere ematen die enpresaburu batek. Funtsezkoa da enplegatzaileak ere inplikatzeko, gazteek hobeto ulertu ditzaten beren gustuko karrera profesionalaren errealitatea, enplegarritasuna eta garapen-aukerak.

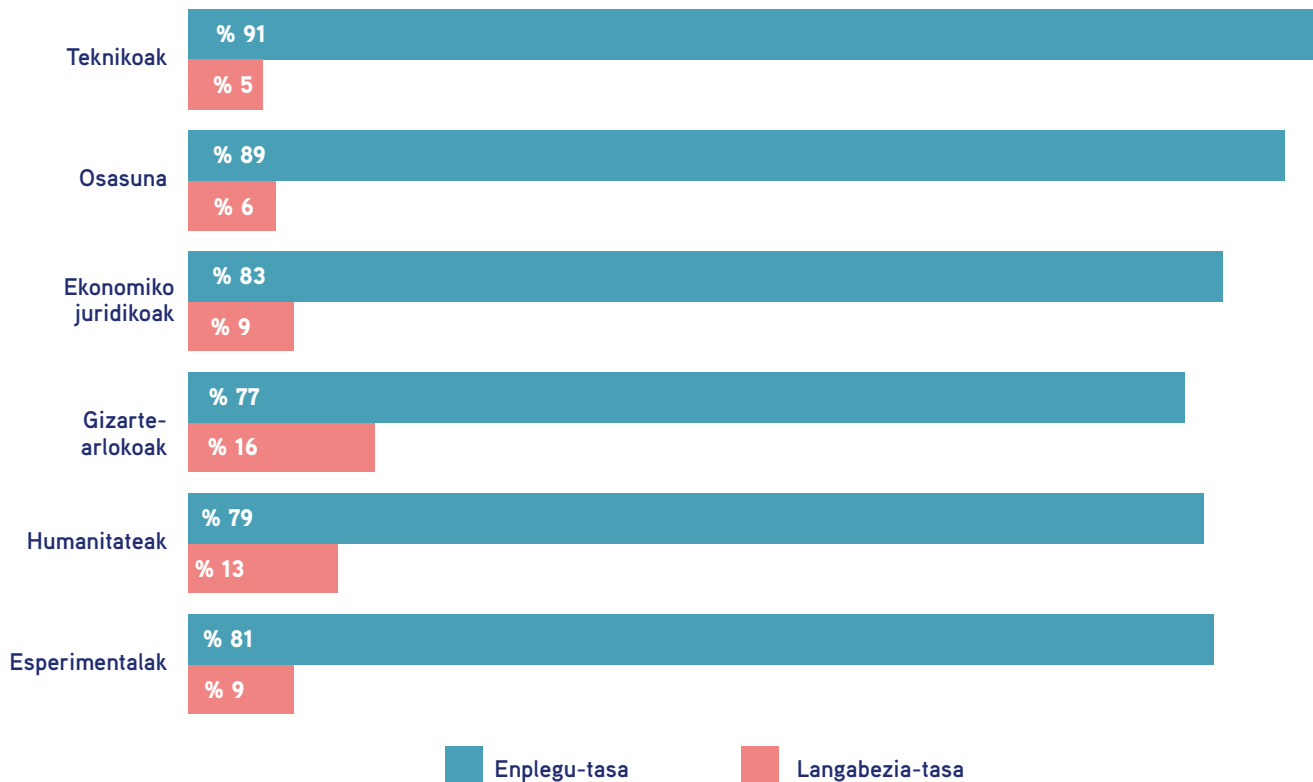
Halaber, erabakigarria izango da STEM lanbide eta prestakuntzen errealitatearen berri ematea eta alorra bera emakumeen artean ikusgai egitea, enpresen enplegarritasun-premiak eta tituludunen laneratzeko-premiak bateratu daitezzen. Ikusi dugunez, neskak gutxiengoa dira zientzia, teknologia, ingeniartzat edo matematikekin lotutako ikasketetan; beraz, Arabako industriaren aukerak ezagutarazteko bidea jarri beharko da, eta prestakuntza mota horren alde egin ondoren lanbide horietan dabilten emakume gazteen berri eman: oso ekimen aberasgarria izan daiteke, eta ibilbide profesionala arrakastaz bideratzen lagunduko die emakume gazte askori. Zentzu horretan, 'Arabako emakume enbaxadoreak - STEM lanbideak' proiektua nabarmentzen da. SEA Arabako Enpresak elkarrekin eta Vital Fundazioak garatu dute, EmpleoAraba programaren bidez, lanbide-orientazioa, gazteen enplegarritasuna eta enpresa berdinizaleen sustapena hobetzeko konpromisoarekin.

Unibertsitateko adar teknikoak laneratzeen % 90 baino gehiago dira, adar sozial edo humanistikoek aurrean; izan ere, azken horiek % 80ko enplegarritasun-tasa badute ere, langabezia-tasaren daturik altuenak dauzkate (% 15 ingurukoak).

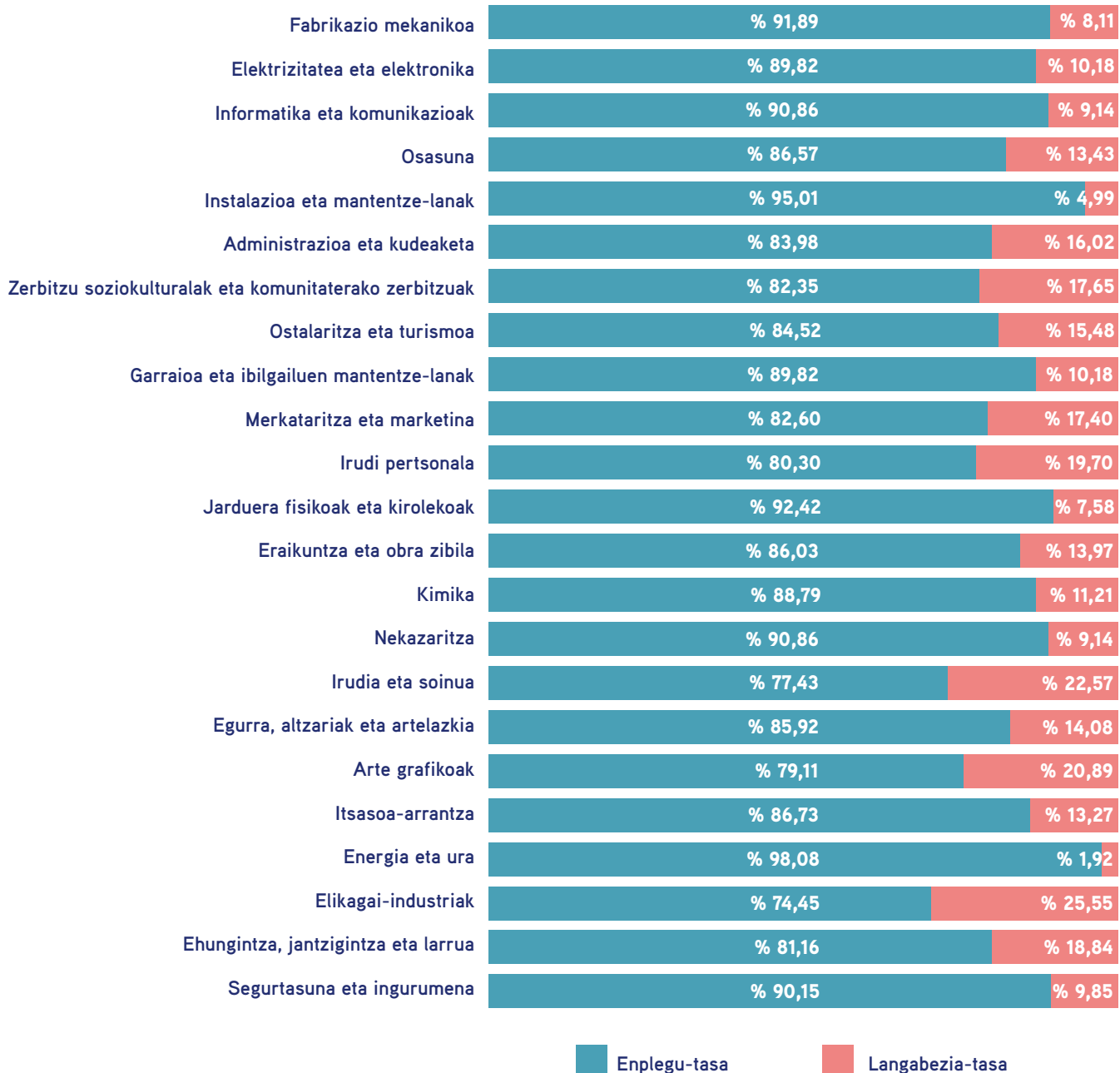
ENPLEGU- ETA LANGABEZIA-TASA, UNIBERTSITATEKO EZAGUTZA-EREMUEN ARABERA

Lan-bizitarako sarbidearen azterlana. 2023ko abenduko laneratzea. Euskadiko unibertsitateak (Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU), Deustuko Unibertsitatea eta Mondragon Unibertsitatea).

ENPLEGU- ETA LANGABEZIA-TASA LANBIDE-HEZIKETAN (2023-2024), EKOIZPEN-SEKTOREEN ARABERA

10 lanbide-gaitasun nagusiak

Munduko Ekonomia Foroaren arabera

30

ARAZOEN EBAZPENA

1. Pentsamendu analitiko eta berritzailea
2. Arazo konplexuen ebazpena
3. Pentsamendu eta analisi kritikoak
4. Sormena, originaltasuna eta ekimena
5. Arrazoiketa eta arazoaren ebazpen sortzailea

AUTOGESTIOA

6. Ikaskuntza aktiboa eta ikasteko estrategiak
7. Erresilientzia, presioarekiko tolerantzia eta malgutasuna

TEKNOLOGIA ERABILI ETA GARATZEA

8. Teknologia erabili, jarraipena egin eta kontrolatzea
9. Teknologia diseinatu eta programatzea

TALDE-LANA

10. Lidergoa eta gizarte-eragina

AZTERLANAREN ONDORIOAK

Nola kontratatzen dute Araban enplegua sortzen duten enpresek?

- **Zailtasunekin.** 10etik 8k esaten dute ez dituztela profesional egokiak aurkitzen.
- **Batez ere, harreman pertsonalen bidez eta aurretik ezagutzen dituzten izangaien bidez, baita sare sozialen eta Interneten bidez ere (talentua aurkitzeko tokiak dira).**

Kontratatzeko orduan, zer alderdi lehenesten dituzte?

- Kontratatzeko orduan, izangaiaren jarrera, prestasuna eta interesa dira alderdirik garrantzitsuenak.
- Bigarrenik, lanbide-esperientzia baloratzen dute.
- Prestakuntza da hirugarren hautapen-irizpidea.

Zer-nolako gaitasun pertsonalak eskatzen dituzte Arabako enpresek?

- Erantzukizuna, jarraitutasuna eta lanerako gaitasuna.
- **Balio-aniztasuna eta malgutasuna.**
- **Prestakuntza da hirugarren hautapen-irizpidea.**

Zein da Arabako enpresek gehien bilatzen duten prestakuntza-profila?

- Kualifikazio altuko profilen % 90ek erdi- edo goi-mailako LHko ikasketak edo unibertsitateko graduak dituzte.
- **Unibertsitateko kontratuen % 70 baino gehiago STEM ikasketa-adarretatik datoz.**
- Lanbide Heziketako prestakuntza-zikloetako kontratuen % 85 eremu tekniko-industrialetik datoz.
- Prestakuntzarik gabe, ez dago lan-aukerarik: aurreikusitako kontratuen % 4,46 bakarrik gordetzen dira oinarritzko ikasketak dauzkatenez edo ikasketarik ez daukatenez.

Arabian nekez betetzen diren lanbide-profilak

- Ingeniariak: produktu-ingeniariak, kalitate-ingeniariak, plangintza- eta ekoizpen-ingeniariak, industria-ingeniariak eta abar.
- Muntaketako eta mantentze-lanetako teknikariak: elektromekanika, makineria, instalazio elektrikoak eta abar.
- Fabrikazio mekanikoko teknikariak, mekatronikoak eta abar.
- Mekanizazioko teknikariak: tornulariak, fresatzaileak, CNC artezgailuak
- Ekoizpen-lineako langileak, peoi espezialistak
- Metaleko langileak: soldatzaileak, tolestaileak, galdaragileak, hodi-egileak

empleo@araba

C/Florida 56, bajo / Florida kalea 56, beheko solairua • 01005 Vitoria-Gasteiz
e-maila: empleo@empleoaraba.es • www.empleoaraba.es • 945 000 400

Entitate laguntzailea / Entidad colaboradora

